

آبونه شرايطي : هرير ايجون
سنه لکي (۴۰۰) آلتی ایلنی
(۲۲۵) ممالک اجنیه ايجون
سنه لکي (۴۰۰) ، آلتی آیلنی
(۲۵۰) غروشدر .

نسخه سی ۷،۵ غروشدر .
سنه لکي ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی چاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولتور . درج ایدله بن
یازیلر احاده اولتماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

کتابخانه
مکتوبلرک
امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونسی لازمدر
ممالک اجنیه ايجون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولتور .
پاره کوندرلدیکی زمان نهیه
داثر اولدیغی بیلدیرلسی
رجا اولتور
۱۳۳۰

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد ماکف

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

- ۴ — روح القدس جمعیتی ۱۸۴۸ء تشکیل ایدرک سنہ غامیاء، غامیاء، قونغویہ، قومورو آطہ لرینہ وسائر یرلرہ میسیونرہ لر کوندرمشدر .
- ۵ — میلان میسیونرہ جمعیتی ۱۸۵۰ء تشکیل ایدرک چین، شرقی بورما و ہندستانہ ہیٹلر کوندرمشدر .
- ۶ — خارجہ میسیونرہ لر ارسالی جمعیتی (المان) ۱۸۶۳ء تأسس ایدرک شانتونگ، چین، توغووغربی افریقاہ میسیونرہ لر کوندرمشدر .
- ۷ — خارجہ میسیونرہ لر ارسالی جمعیتی (بلجیقا) ۱۸۶۳ء قونغویہ موغولستانہ، وسائر یرلرہہ چالیشمشدر .
- ۸ — پیپوتیان جمعیتی ۱۸۱۷ء تشکیل ایدوب برجوق یرلرہہ چالیشمشدر .
- ۹ — ہیل میل جمعیتی (انگلینڈ) ۱۸۶۶ء دن اعتباراً پنجاب، کشمیر، مادراس، زہلانددہ ابراز فعالیتہ باشلامشدر .
- ۱۰ — مقدس قلب جمعیتی (فرانسز) ۱۸۵۵ء تأسس ایدرک جنوبی آمریقادہ فعالیتہ کیرمشدر .
- ۱۱ — مقدس رهاکار جمعیتی (روما) ۱۸۸۱ء دن اعتباراً (آسام) دہ چالیشمغہ باشلامشدر .
- ۱۲ — دہرونا جمعیتی سودان و مصر علیادہ ابدال مساعی اتمکدہ در .
- ۱۳ — مارپستلر (فرانسز) فیجی و اوسترالیا آطہ لرینہ، بحر محیط کیر آطہ لرینہ میسیونر کوندرمشدر .
- ۱۴ — لازاریستلر حبشستانہ، ایرانہ، چینہ، ماداغشقر آطہ سنہ ہیٹلر کوندرمشدر .
- ۱۵ — مریم بتول جمعیتی سیلان آطہ سنہ، جنوبی آفریقادہ فانادادہ چالیشیر .
- ۱۶ — سالیسیانلر، جنوبی آمریقادہ چالیشمشلر و فلسطینہ دہ میسیونرلر کوندرمشدر .
- ۱۷ — پالائینلر، قامیرونہ، غربی افریقاہ، اوسترالیایہ میسیونرہ لر کوندرمشدر .
- ۱۸ — ژسویٹلر ہندستان، سیلان، چین، مداغشقر، زامبیزی اندامایقا، الاسقا و باشقہ ساحلرہہ چالیشمشدر .
- ۱۹ — دوہینسیہ نلر، آناطولی و بالخاصہ (موصل) تونکنیغ، چین و سائر یرلرہہ میسیونرہ لر کوندرمشدر .
- ۲۰ — فرانسیسکانلر، مصر، طرابلس، مراکش، چین، عدن عربستان، ہندستان، طرزون، مارڈین، برازیل و بولغارستاندہ ابراز فعالیت اتمکدہ درلر .
- ۲۱ — بنیدیقٹلر، نیوزہلانددہ، شمالی امریقا ہندلیبری، و اوسترالیا یرلیری ارہ سنہہ چالیشمقدہ درلر .
- ۲۲ — تراپستلر، غربی افریقاہ، چین و ژاپونیا دہ ابراز فعالیت ایدیورلر .
- ۲۳ — اوغوستیانلر، فیلیپین اطلرندہ، بالقان شبہ جزیرہ سنہہ، اناطولییدہ چالیشیورلر .
- ۲۴ — کرملیلر، بغداد و ہندستاندہ ابراز مساعی اتمکدہ در الخ، اورتودوقس کلیساسنک و اورتودوقسلرک دہ میسیونرلرکنی دہ علاوہ ایدہ جک اولورساق خریستیانلرک نہ قدر جہانشمول برغیرتہ خریستیانلر نشرہ، بودینی کافہ اقوامہ ناصل تلقینہ چالیشدقلمی میدانہ چیقار .
- خریستیانلرک بو مدہش فعالیت قارشیسندہ ہر درلو اہمالہ رغماً یگانہ فعال قوت مسلمانلقدہ . خریستیانلغہ قارشی حرکت ایدن باشقہ بر دین یوق کبی در . صورت قطعیدہ امین اولمی بزکہ خریستیانلق مالنک خریستیانلر نشر و تعمیم ایچون اختیار ایتدیکی فعالیتک یوزدہ بری مسلمانلر طرفدن اختیار اولونسہ خریستیانلرک بوتون فعالیت عقامتہ دوچار ایلدقن باشقہ مسلمانلق یکی محیطاردہ تأسس اتمکہ باشلار و خریستیان میسیونرلری تعرض حرکتدن واز کچہرک کندی اوز یوردلرندہ خریستیانلر مدافعہ یہ مجبور اولورلر .
- مع الاسف مسلمانلرک دینی فعالیتلری خریستیانلرک فعالیتہ نسبتہ یوزدہ بدرجہ سنہہ بیلہ دکدر . بوکار رغماً خریستیان میسیونرلرکی اسلام عالمندہ ہیچ بر موفقیت احراز ایدہ مامکدہ در . مسلمانلر نشر اسلام ایلہ اہتمام ایدہ جک اولسہ لر احراز ایدہ جکلری موفقیتلر پک بویوک اولور . خریستیان ملتہر حقایق اسلامیکہ تلقینی اسلام طانی خریستیان تعصبنک تضییقندن اک قبصہ زماندہ قورتارمق خصوصندہ اک بویوک، اک متمر خدمتی ایفا ایدر .
- مسلمانلر بودینی فعالیتہ ناصل تشبث ایتلیدرلر . بونی ان شاللاہ باشقہ بر مقالہ دہ ایضاحہ چالیشیرز .

عمر رضا

انگلرہ دہ انتشار اسلام

انگلرہجہ «پورق شایر اوبزہ روہر» غزنیہ سی انگلرہ دہ انتشار اسلام سرلوحہ سیلہ شایان دقت بر مقالہ نشر اتمکدہ در . بو مقالہ فی قائلر مزہ ترجمہ ایدیورز : «جنوبی دہ میر بولک جنوب غربی قسمندہ سیاحت ایدن یولجیلر (ووکینغ) استاسیوننک (لوندہ) طرفندہ برجامع شریف قارشیسندہ قالارق حیرتہ دوچار اولورلر . آرہ صیرہ غزنیہ ستونلرندہ معروف بر انگلرک دین اسلامی قبول ایتدیکنہ دائر انتشار ایدن خبرلر دہ انگلرلر آرہ سنہہ عینی حیرتی تولید ایدیور . انگلرلرک اکثریسی دین اسلامی پک آز؛ پیغمبر اسلامی ایسہ دہا چوق آز طانیرلر . بوندن طولاییدرکہ «ووکینغ» جامع شریفی اسرار آلود برشی کبی تماشا ایدیور و مسلمانلر

قبول ایدن انکلیزلی وجودلرینک اوست و آلت طرفلری اورتہ جک ایکی قماش پارچہ سنہ صاریلفہ محکوم اولمش انسانلر ظن ایدیوروز . حال بوکہ فی الحقیقہ (سورہی) ک جاملری آره سنده طوران بوجامع شریفده اسرار انکیز هیچ برشی یوقدر . جامی کورمک ایستہین غیر مؤمنلر حسن قبول کوریور و ہر بازار کونی جامی کورمک کلنرہ موعظہلر ایراد ایدیوروز . ایام ساڑہده جامعک ایچینہ کیروب ہر طرفی تاشا ایتکدہ تمکندر .

وو کیغ جامع شریفده بش وقت نمازادا اولونمقدهدر . جامع شریفده کوزل برمنبر ، اوزرنده قرآن کریم طوران بررحلہ ، برقاج صندالیہدن باشقہ برشی یوق کی در . زمین خالیلرہ مستوردر . بالکتریق صوباسی جامع شریفی تسخین ایتکدہدر . جامع شریف ہر درلو تزیناتدن تاریدر . بومعبدہ دوام ایدن کیملردر ؟ وبومعبدک تاریخی نهدن عبارتدر ؟ برنجی سؤالک جوابی : ایام مبارکہدن باشقہ کونلردہ وو کیغ جامعندہ طویلانا نلرک عددی اوتوزی کچمامکدہدر . انکلتزہدہ ہمان یکانہ مرکز اسلام بوجامع شریف اولدیفندن مسلمانلی قبول ایدن انکلیزلرک محدود و کزیدہ برجماعت اولدقلری اکلاشیلیور . انکلیز آطہ لرنده دین اسلامی قبول ایدنلرک (۱۰۰۰) . بالغ اولدینی سویلہ نیور . بوجامع شریفدن ماعدہ بونلرک لوندرہدہ بر نمازکاہلری دہ واردر . ہر بازار کونی اوکلہدن سوکرہ . بونمازکاہدہ موعظہلر ایراد اولونیور و قرق الی کشی طرفندن دیکلہ نیور .

الحالہ ہندہ لوندرہدہ برجامع شریف انشاسی ایچون پلانلر حاضر لائمش ، فقط ہنوز مناسب برساہہ بولونامشدر . انکلیز آطہ لرنده یاشایان اہل اسلامک عددی (۱۰,۰۰۰) دن فضلہدر فقط بونلرک اکثریسی ہندلی طلبہدر . جامع شریفک انشاسندن ہدف خریشتیانلرہ مسلمانلی اوکرہ تمکدر .

صوک زمانلردہ انکلتزہک معروف اصیلزادہ لرنندن (ارشیبیالک ہامبلتون) ک اہتداسی برچوق انکلیزلرک نظر دقتی جلب ایتمش و بناء علیہ مسلمانلق حقتدہ معلومات ایستہینلرک عددی چوغالمشدر . وو کیغ جامع شریفک امامی - خواجہ (ناظر احمد) ک ویردیکی معلوماتہ کورہ سیر (ارشیبیالک ہامبلتون) ک دین اسلامی قبول ایتہسی اوزرینہ جامعہ مراجعت ایدنلرک عددی او قدر چوغالمشدر کہ بونلرک ہپسنہ معلومات یتشدیرمک کسب مشکلات ایتشدیر . سیر (ارشیبیالک) ک اہتداسندن ایکی آی مقدم یکرمی انکلیز دہا اہتدا ایتشدیر .

وو کیغ جامع شریفک امامی اخیرا انکلتزہدہ « دین حق » طوغرو قطعی برحرکتک مشہوز اولدیفنی تأمین ایتکدہدر .

جامعک امامی خواجہ (ناظر احمد) ایلہ بوکون اوزون برملاقات اجرا ایتدم . مشارالیہ ہم مکتب حقوقدن ، ہم مہندسخانہدن مأذون ،

کبار ، چوق معلوماتی ، مکمل انکلیزجہ قونوشورہ ، فاضل برذاتدر . حال حاضرده وو کیغ جامع شریفک امامیدر . مسلمانلقدہ روحانی بر صنف بولونما دیفندن خواجہ (ناظر احمد) ایلہ ارقداشلری فی سبیل اللہ نشر اسلامہ چالیشیورلر . شونی دہ قید ایدہلم کہ مسلمانلر کنڈیلرینہ « محمدیلر » دہ نیلمہ سنہ اعتراض ایدیورلر . خواجہ ناظر احمد دیورکہ « بز شریک ونظیری اولمایان براللہ عبادت ایدیوروز . حضرت محمد اللہک کوندردیکی پیغمبرلرک بصوکنجیسیدر . فقط براوکا عبادت ایتہیز . اونی ، حضرت ابراہیم ، حضرت موسی ، حضرت عیسی وسائر انبیا کی بشر طائیرز . بوندن طولاییدر کہ حضرت عیسانک اتباعنہ عیسویلر دہ نیلدیکی کی مسلمانلرہدہ محمدی دہ نیلہمز »

وو کیغ جامع شریفک تاریخی شایان دقتدر . بوجامع ، بر شرق مؤسسہ سنک برقسیمی اولمق اوزرہ اوتوزسنہ اول انشا ایدلمش ، ۱۹۱۱ سنہ سنہ قدر متروک قالمشدر . ۱۹۱۱ سنہ سنہ ہند افاضل علماسندن خواجہ کمال الدین اقدی انکلتزہیہ کلہرک جامی تکرار کشاد ایتمش واسلام مجموعہ سنک نشرینہدہ باشلامشدر . بوجموجہ الان انتشار ایتکدہ و ہر آی دنیانک ہر مملکتہ کوندرلکدہدر . بوجموجہ انکلتزہدہ وانکلیزجہ قونوشولان یرلردہ توزیع ایدلمک اوزرہ انکلیزجہ ایلہ نشر اولوندیفنی کی ، ہندستانیلر ایچون ہندجہ ایلہ ، جاوالیلر ایچون مالای لسانیلہ ، عربیہ قونوشان ملترا ایچون عربیہ ایلہ وسائر لسانلرہدہ نشر اولونمقده ، انکلتزہ ایلہ امریقادہ کی عمومی کتبخانہلرک کافہ سنہ کوندرلکدہدر .

بوتون بوفعالیتلرک ہدفی انکلیزجہ قونوشان مملکتلردہ دین مبین اسلامی نشر ایتکدر . بالکنز انکلتزہدہ دکل ، امریقادہ ، قانادادہ ، جنوبی افریقادہ ، غربی ہند اٹھ لرنندہ وسائر یرلردہ برچوق اہتدالر وقوع بولمقدهدر . خواجہ ناظر احمد دیورکہ « مسلمانلر آره سنندہ آریچہ میسیونرلر یوقدر . دینق نشرہ چالیشمق ہر مسلمانک وظیفہ سیدر . ۱۹۱۲ سنہ سنندہ لورد (ہدلی) نک اہتداسی اوزرینہ انکلتزہدہ موقعمز یوکسدی . دہا اول برقاج انکلیز مسلمانلی قبول ایتمش ایسہدہ مسلمانلقی اظہار ایدہ میوردی . حال حاضرده انکلیزلر ایچندہ کاملاً مسلمان اولمش اون ایکی طائہ بولونیور . بوندن باشقہ انکلیزلرک ہر اجتماعی صنفنہ ، ہر مسلکہ منسوب مسلمانلر واردر . »

(وو کیغ) جامع شریفک امامی طرفندن بکا کوسترین انکلیز مسلمانلرینک فطوغرافلری میانندہ دارالقنون مدرسلی ومأذونلری ، اردویہ منسوب ضابطو وعسکرلر ، انکلیز تاجرلری وسائر ذوات بولونمقدهدر . — انکلتزہدہ نیچون موفق اولویورسکنز ؟ ...

بوسؤالہ جواباً (وو کیغ) جامعک امامی دیدی کہ :

— موفق اولویوروز ، چونکہ دینمز ، ہر شیدن اول ، عقل سلیم دیندر . عملسز ایمانک فائدہ سزاوادیغہ معتقدز . تأمین وحدت ایچون شکل

ایتدیکی نتیجه در . (آقشام) غزته سنك محررلرندن بری بر قارناوال
کیجه سنی بك اوغلنده کچیرمش و مشاهداتی (آقشام) ده نشر ایتمشدر .
محرر مومی ایه بك اوغلنده ایچه دولاشدقدن و برچوق پرله کروب
چیدقدن صوکره دییورکه :

« نهایت اکلادم که بك اوغلنك تورکلشن ، ده کیشن آنجق بر
جهق وار : فحش عالمی ا فی الحقیقه انکار ایدیه من ، سنلردن بری
دوام ایدن بك اوغلنك فحش تجارتی آرتیق سوقاق باشلرنده بوتون
کیجه مشتری بکلهین روم ولهلی قاریلردن شیمدی تامیله باشقه الازمه
کچمشدر . ایشه تورکلشن بك اوغلنك ایچ یوزی ا »

(آقشام) هیئت تحریریه سنه منسوب محررک بك اوغلنده کوردیکی
بو حقیقت هر تورکلک یوزینی قیزارته جق ، هر تورکلک و جدانی باقه جق
ألم ، فجیع ، چیرکین بر حقیقتدر . عفت و ناموسک ، شرف و فضیلتک
تا کندیسی اولان تورک قادیلرینی و بوتون تورکلک بر طاقم تورک
قادیلرینک بك اوغلی حیاتک ملوث فحش مالنه قاریشمش و سوقاق
باشلرنده بکلهین روم ولهلی قاریلرینک موقعی اشغال ایتمش اولماسندن
الته درین بر حجاب و ألم بر عذاب حس ایدر .

بش اون سنه اول بك اوغلنك فحش حیاتندن قادیلرینک
اوزاقدن بولونماسنه مقابله شیمدی تورک قادیلرندن بر قسمک
اورایه واسع مقیاسده اشتراک ایتهلری ، سوقاق باشلرنده عفتلرینی ،
بارلرده و پاسنه خانه لرده شرفلرینی پامال ایتدیرمه لری ، روم ولهلی
قاریلرینک موقعی اشغال ایتهلری حیات اجتماعی مرکز دوچار تردی
اولدیغنی کوسترن بك قوتلی دلیلدر .

اوت ، بش اون سنه اول بك اوغلنك هریشی کبی فحشوده
اجنبی ایدی . بو کون فحش و تردی قابوسندن بك اوغلنه حلول
ایتدیگمز اکلایشیلور .

آرتیق تورک صفت مبعجله سنی طاشیان برطاقم قادیلرده بك اوغلنك
ملوثاتی ایچنده صباحلره قدر چیرینیور ، اوروپانک هر گوشه سندن
مملکتیمزه دوکولن مضر عنصرلرک بازیمچه هوساتی اولویور !

بش اون سنه اول تورک ذهنیتی بویله بریشی هضم ایدمه تردی .
تورک ذهنیتی تورکلکک شرفنی اودرجه قیصقانیر ، تورکلکک ناموسنی
اودرجه یوکسکک تلی ایدردی که یابانچی و یایرلی بردست تجاوزک ، هیچ
اولمازسه آچقدن آچیغه ، اوکا اوزانماسنه مساعده ایتزدی . تورکلک
ذهنیتده نه قدر مشوم بر تحول وقوع بولمش که بو کون برطاقم تورک
قادیلرینک رسمی و نائق فحشی طاشیه رق دولاشلرینه ، بو و نائق
تردینک کندیلرینه قیردیکی سربستی به کووه نهرک هر فیعه اخلاقیه بی
ارتکاب ایتهلرینه مساعده ایدیور .

بش اون سنه طرفنده تورکلک ذهنیتده بو فجیع انقلابی هانکی

عبادت ثابت اولقله برابر دینجی دائمی ترقی دیندر . عقیده منساده دره بزیر الله
ایمان ایدیور . هر شینک خالق اودر . هر شی اوکا رجوع ایدمه جکدر .
بوتون مسلمانلر ، خاتم الانبیا اولان حضرت محمدک رسالته ایمان ایدرلر .
مسلمانلرده روحانی بر صنف یوقدر . هر کس کندی عملندن مسئولدر .
مسلمانلق انسانی الله کورتورن طوغرو بولی کوستردیکی کبی انسانی
اللهدن اوزاقلاشدیران اگر یبولی ده ایضاح ایدر . دین اسلام هر درلو
فنائی نهی ایدر . بوتون مسکرات ، قمار حرامدر . صلات ، زکات ، صیام ،
فرضدر . مسلمانلق ابویته حرمتی ، بوتون مخلوقاته ، حتی حیوانلره
وقوشلره شفقتی امر ایدر .

مسلمانلک خریستیانلقه و سارادیانه قارشو وضعیتی حقه ده بر سوز
علاوه ایدمه . مسلمانلر حضرت مسیحی یالکز پیغمبر طانیقده درلر .
مسلمانلر ، مسلمانانی بوتون بشریتک دینی اولارق تلی ایدیورلر .
حضرت آدمک ، حضرت نوحک ، حضرت ابراهیمک حضرت موساک
حضرت عیساک ، دنیانک هر هانکی طرفنده ظهور ایدن انبیسانک
مسلمانلقه متدین اولدق لری و هر چو جوغک مسلمان اولارق طوغدیغنی
بیان ایدیورلر . خواجه کمال الدین دییورکه : « مسلمانلرده کافه ادیانک
محاسنی مجتمعدر . مسلمانلر ، آنجق انسانلرک ایله دین الهی به علاوه
اولونان شیلردن یوز چوردرلر . »

انکلز کلیسای هر حالده (ووکنغ) جامعنک فعالیتنی نظر دقدن
دور طوماملیدر !

بك اوغلنده تورکلشنه ندر ؟

اسکیدن بری بین الملل بر مستملک قدر بزه یابانچی کلن بك اوغلی
محیطنک تورکلشدیکنی خیلی زماندن بری ایشیدییوردق . انکلز ،
فرانسز ، ایتالیان ، آلمان ، روس ، مجار ، بولغار ، رومنه و سائر اوروپا
وبالقان ملتلرینک ساحه اختلاطی اولان بوسمت استانبولک کجسم
تجارتکاهلرینی ک معظم بانقلرینی ، استانبولک ک محاشم اولتلرینی ،
ک معمور جاده لرینی ، ک رصین بنالرینی محتوی بر مرکز تجارت
و ثروت اولدیغنی کبینه مالری ، تیاترولری ، فحشخانه لری ، قمارخانه لری
مبذول اولان بر مرکز سفاقتدر .

بك اوغلنك تورکلشدیکنی ایشیدیمچه هیچ شبهه سز انسان اوراده کی
اقتصادی حیاتک ، اوراده کی تجارتکاهلرک ، بانقلرک ، اولتلرک ملنداشلرمنه
کچدیگنی تخمین و بونی آرزو ایدیور . حال بوکه مع الاسف بك اوغلنده
تورکلشنه جبهه بوجهه حیات دکل ، اخلاقسنزلق و فحش جبهه سوی ایش
بو حقیقت بزم آر کشفمز دکل ، (آقشام) غزته سنک هیئت
تحریریه سنه منسوب بر محررک کندی مشاهدات و تدقیقاتندن استخراج